

सबसे 'तेज' ग्लोबल महातेज...!

Postal Regd. No. JAL/443/2025-2027

ग्लोबल महातेज

https://epaper.globalmahatej.com/

RNI. NO. MAHBIL /25/A0192

▲ वर्ष १ ले ▲ अंक : २४२ ▲ सोमवार, दि. २५ मे २०२६ ▲ पाने : ४ ▲ अमळनेर ▲ किंमत : ३ रुपये Email - globalmahatej@gmail.com

रवि ज्वेलर्स
सराफ बाजार, अमळनेर.
मो. ७०७४७४२९२९

सोने-चांदी

आजचे भाव

२४ Ct सोने ९९.५०% : ₹ १५२५००
२२ Ct सोने ९९.६०% : ₹ १४२५००
१८ Ct सोने ९९.००% : ₹ ११७५००
शुद्ध चांदी ९९.९% : ₹ २६४०/-
भाव प्रती १० ग्राम

अभीष्टचिंतन

श्री. प्रीतपालसिंग बग्गा
माजी अध्यक्ष : रोटी क्लब, अमळनेर

श्री. रवींद्र देवरे
शिक्षक

श्री. गौरव पाटील
अमळनेर

श्री. नरेंद्र गोहिल
अमळनेर

गव से कहो स्वदेशी है हम...!!
स्वदेशी ही खरीदेंगे हम...!!
स्वातंत्र्यपूर्व संग्रामातील
स्वदे शीची हाक आता पुन्हा
देवू या. नवरात्रोत्सवात
आपण आदिमाया
आदिशक्तीचा जागर करतो
त्याप्रमाणेच स्वदेशीचाही
जागर करूया...! सच्च्या
भारतीयांवर जेव्हा-जेव्हा
परकीय आक्रमण होते
तेव्हा-तेव्हा ते प्रचंड त्वेषाने
पेटून उठतात...!! आता
तीच वेळ येऊन ठेपली
आहे...!!!
जय भारत...!!
जय स्वदेशी...!!

सुनील दत्त
: अष्टपैलू
अभिनेते
आणि
नेते
पान २ वर

अमळनेर : पाडळसरे धरणावरील कामाचा रिविार, दि. २४ मे रोजी आढावा घेताना आमदार अनिलदादा पाटील. शेजारी नगराध्यक्ष डॉ. परीक्षित बाविस्कर, मुख्याधिकारी गणेश शिंदे, अभियंता बैसाणे, राजेंद्र सोनार, विवेक पाटील, नगरसेवक भरत ललवणी, देवेंद्र कांबळे, जितेश ठाकरे, राज राठोड आदी. दुसऱ्या छायाचित्रात प्रगतिपथावर सुरु असलेले धरणाचे काम.

पाडळसरे धरणावरील अमळनेरची १९४.५४ कोटींची २४ तास पाणीपुरवठा योजना प्रगतिपथावर आमदार अनिलदादा पाटील यांनी केली पाहणी, विकासासाठी नगराध्यक्ष डॉ. बाविस्कर यांची नगरसेवकांसह उपस्थिती

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा
अमळनेर : शहराचे जलसंकट कायमस्वरूपी दर करण्यासाठी आमदार अनिलदादा पाटील यांच्या प्रयत्नांनी मंजूर झालेल्या १९४.५४ कोटींच्या पाडळसरे धरणावरील नवीन २४ तास पाणीपुरवठा योजनेचे काम प्रगतिपथावर आहे. रविवार दि. २४ मे रोजी माजी मंत्री तथा आमदार अनिलदादा भाईदास पाटील यांनी असंख्य कार्यकर्त्यांसह प्रत्यक्ष स्थळी भेट देऊन कामाची पाहणी केली व सद्यस्थितीचा आढावा घेतला. विशेष म्हणजे शहराच्या विकासासाठी शिवसेना शिंदे गटाचे लोकनियुक्त नगराध्यक्ष डॉ. परीक्षित

बाविस्कर यांनीही यावेळी आपल्या नगरसेवकांसोबत उपस्थिती लावल्याने शहराच्या विकासासाठी आमदार आणि नगराध्यक्ष एकत्र असल्याचे संकेत मिळाले. आमदार अनिलदादा पाटील सकाळी ७:३० वाजताच शहर विकास आघाडीचे नगरसेवक व कार्यकर्त्यांच्या पोहोचले. त्यांच्यासोबत नगराध्यक्ष डॉ. बाविस्करही नगरसेवकांसह उपस्थित झाले. पाडळसरे नजीक तापी नदीच्या काठी सुरु असलेल्या कामाच्या स्थळी दोघांनी भेट दिली.
कामाची स्थिती
याठिकाणी १ इन्टेकवेल, ३

इन्फेक्शन वेल, १ जॅकवेल आणि कनेक्टिंग मेनचे काम जोमाने सुरु आहे. सदरचे काम २० टक्यांपेक्षा अधिक पूर्ण झाले असून कामाला गती देण्याच्या सूचना आमदारांनी केल्या. नगराध्यक्षांनीही काही सूचना यावेळी केल्या. तांत्रिक बाजूही त्यांनी जाणून घेतल्या. याप्रसंगी न.प.चे मुख्याधिकारी गणेश शिंदे, न.प. अभियंता बैसाणे, मानव सेवा कन्सल्टंट धुळे चे राजेंद्र सोनार व विवेक पाटील, ठेकेदार जितेश ठाकरे व राज राठोड उपस्थित होते. त्यांनी संपूर्ण कामाचा आढावा दिला.

योजनेची वैशिष्ट्ये
दोन वर्षांपूर्वी १९४.५४ कोटींची ही २४x७ योजना आमदार अनिलदादा पाटील यांच्या अथक प्रयत्नांनी मंजूर झाली. पाडळसरे धरणावर वर्षभर जलसाठा राहत असल्याने ही योजना अमळनेर शहरासाठी 'जलरक्षक' ठरणार असून योजना पूर्ण झाल्यानंतर शहरवासीयांना दररोज पाणी मिळणार आहे. सदर योजनेचे जवळपास ३५ टक्यांहून अधिक काम पूर्ण झाले आहे. शहरात २११.५ किमी पेकी ९२ किमीहून अधिक पाईपलाईन टाकण्यात आली आहे. डेकू रोडवरील नवनाथ टेकडीवर २८ एमएलटी क्षमतेचे जलशुद्धीकरण केंद्र उभारले जात असून याचेही काम ४० टक्के पूर्ण झाले आहे. याशिवाय १८.६० लक्ष लिटर व १९.५८ लक्ष लिटर क्षमतेच्या मोठ्या जलकुभांचे कामही प्रगतिपथावर आहे. या योजनेत सोलर प्रोजेक्टची तरतूद असल्याने वीज बिलातही मोठी बचत होणार आहे. यंदाच्या उन्हाळ्यात अमळनेरकरांना पाणी टंचाईची झळ बसल्याने ही योजना लवकरात लवकर पूर्णत्वास यावी, यासाठी आमदार अनिलदादा पाटील यांचे प्रयत्न सुरु आहेत. त्याच उद्देशानेच आमदारांनी हा विशेष पाहणीचा दौरा केला. यावेळी कामाची प्रगती पाहून नगराध्यक्ष व नगरसेवकांनी समाधान व्यक्त केले. याप्रसंगी नगरसेवक, नगरसेविका, राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीचे तालुकाध्यक्ष, शहराध्यक्ष, शहर व ग्रामिण पदाधिकारी, कार्यकर्ते व हितचिंतक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

दोन अल्पवयीन चुलत बहीण-भावांचे अपहरण

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा
अमळनेर : येथे राहणाऱ्या एकाच कुटुंबातील १७ वर्षीय मुलगा आणि १५ वर्षीय मुलगी या दोन चुलत बहीण-भावांना अज्ञाताने फूस लावून पळवून नेल्याची धक्कादायक घटना समोर आली आहे. याप्रकरणी अमळनेर पोलीस ठाण्यात अज्ञात आरोपीविरुद्ध अपहरणाचा गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पोलीस तपास सुरु आहे.
अमळनेर येथील रहिवासी फियादी पंडित सुकलाल भिल (वय ४०) हे मजुरी करून आपल्या कुटुंबाचा उदरनिर्वाह करतात. त्यांच्यासोबत त्यांचे कुटुंब आणि

चुलत भाऊ निलेश तुकाराम भिल यांचे कुटुंब राहते. २१ मे २०२६ रोजी रात्री १२:३० वाजेच्या सुमारास, पंडित भिल यांचा मुलगा समाधान वय १७ वर्षे ९ महिने आणि निलेश भिल यांची मुलगी पुजा वय १५ वर्षे ५ महिने हे दोघे घरातून अचानक बेपत्ता झाले. कुटुंबीयांनी नातेवाईक, बस स्थानक, रेल्वे स्टेशन तसेच गावातील इतर परिसरात शोध घेतला, मात्र त्यांचा कुठेही पत्ता लागला नाही. अखेर कोणीतरी अज्ञात इसमाने या दोन्ही अल्पवयीन मुलांना फूस लावून पळवून नेल्याची खात्री पटल्यानंतर पंडित भिल यांनी फियाद देऊन गुन्हा दाखल केला आहे.

शेतकऱ्यांचे ट्रॅक्टर थांबले जागीच; वाळू डंपर मात्र सुसाट!

रजनीकांत पाटील : ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा
अमळनेर : तालुक्यात सध्या डिझेल टंचाईचा गंभीर प्रश्न निर्माण झाला असून त्याचा सर्वाधिक फटका थेट शेतकऱ्यांना बसत आहे. खरीप हंगामाची पूर्वतयारी सुरु असताना शेतीच्या कामांसाठी आवश्यक असलेल्या ट्रॅक्टरना डिझेल मिळत नसल्याने अनेक ठिकाणी नांगरणी, मशागत व इतर कामे खोळंबली आहेत. परिणामी शेतकऱ्यांमध्ये तीव्र नाराजीचे वातावरण पसरले आहे. शेतकरी ड्रम घेऊन तसेच आपले ट्रॅक्टर पेट्रोल पंपावर तासन्तास रांगेत उभे करत आहेत. काही ठिकाणी तर पहाटेपासूनच रांगा लागल्याचे चित्र पाहायला मिळत आहे. मात्र, एवढा वेळ थांबूनही अपेक्षित प्रमाणात डिझेल मिळत नसल्याने शेतकरी हतबल झाले आहेत. अनेकांनी शेती करायची कशी? असा सवाल उपस्थित केला आहे.
मार्केटला सुद्धा रोज मका, ज्वारी व बाजरी यांच्या ४०-५० गाड्या भरून निघत असतात. परंतु आठ दहा दिवसापासून या गाडीवाल्यांना वेळेवर डिझेल मिळत

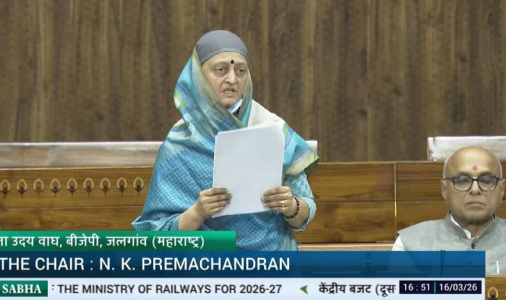

नाही. डिझेलसाठी एक दोन दिवस उभे राहावे लागते. पंपावर डिझेल आले की त्याच्या अगोदर डिझेल घेणाऱ्यांच्या रांगा असतात. नंबर लागतो तोपर्यंत डिझेल संपून जाते. रोज शेतकरी ट्रॅक्टर मालक लाईनमध्ये डिझेल घेण्यासाठी उभे असतात. परंतु सर्वांच्या असे लक्षात आले आहे की एकही डंपर डिझेल घेण्यासाठी लाईन मध्ये उभा नाही. मात्र दुसरीकडे, तालुक्यात सुरु असलेली बेसुमार वाळू वाहतूक कोणत्याही अडथळ्याविना दररोज डंपर सुसाटपणे सुरु असल्याचे

वास्तव समोर येत आहे. मोठ्या प्रमाणावर वाळू वाहतूक करणारे डंपर रस्त्यांवर दिवसरात्र धावताना दिसत आहेत. विशेष म्हणजे, या डंपरांना डिझेलसाठी कुठेही रांगेत उभे राहावे लागत नसल्याचे चित्र असून ते सहजपणे इंधन मिळवत असल्याची चर्चा नागरिकांमध्ये रंगत आहे.
यामुळे डंपरांना डिझेल नेमके कुठून मिळते? हा प्रश्न अधिकच गडद झाला आहे. काही नागरिकांनी डिझेलचा काळाबाजार सुरु असल्याची शक्यता व्यक्त केली असून, ठराविक घटकांना प्राधान्याने पुरवठा केला जात असल्याचा संशयही व्यक्त केला जात आहे. दरम्यान, प्रशासनाकडून डिझेल टंचाईबाबत ठोस उपाययोजना होताना दिसत नसल्याने नाराजी वाढत आहे. एका बाजूला शेतकरी डिझेल अभावी संकटात सापडले असताना दुसऱ्या बाजूला वाळू वाहतूक मात्र सुरुळीत सुरु असल्याने प्रशासनाच्या कार्यपद्धतीवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित होत आहे. तालुक्यात अवैध वाळू पान २ वर

खासदार स्मिताताई वाघ यांना प्रतिष्ठेचा 'संसद रत्न पुरस्कार २०२६' जाहीर

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा
अमळनेर : देशातील संसदेतील उत्कृष्ट कामगिरीबद्दल दिला जाणारा प्रतिष्ठित 'संसद रत्न पुरस्कार २०२६' जळगावच्या खासदार स्मिताताई वाघ यांना जाहीर झाला आहे. विशेष म्हणजे, हा मानाचा पुरस्कार त्यांना पुनश्च दुसऱ्यांदा प्राप्त झाला असून जळगाव जिल्ह्यासाठी ही अत्यंत अभिमानाची बाब मानली जात आहे. संसद रत्न पुरस्कार समितीच्या अध्यक्षा प्रियदर्शिनी राहुल यांनी याबाबत

माहिती देताना सांगितले की, २०२६ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनापर्यंतच्या संसदेतील कामगिरीचा सखोल आढावा घेऊन ज्युरी समितीने पुरस्कार विजेत्यांची निवड केली आहे.

संसदीय कामकाजातील सक्रिय सहभाग, चर्चामधील प्रभावी मांडणी, लोकहिताच्या प्रश्नांवरील सातत्यपूर्ण पाठपुरावा आणि शिस्तबद्ध उपस्थिती यासाठी त्यांची या पुरस्कारासाठी

निवड करण्यात आली आहे. संसदेमध्ये अभ्यासपूर्ण आणि प्रभावी भूमिका मांडणाऱ्या लोकप्रतिनिधींना या निष्कावरील दिला जाणारा हा पुरस्कार अत्यंत प्रतिष्ठेचा मानला जातो. यंदाच्या पुरस्कारांमध्ये महाराष्ट्राचे विशेष वर्चस्व पाहायला मिळाले असून राज्यातील पाच खासदारांना संसद रत्न पुरस्कार जाहीर झाला आहे. त्यामध्ये श्रीकांत शिंदे, नरेश म्हस्के, हेमंत सावर, स्मिताताई वाघ तसेच राज्यसभा खासदार

अभीष्टचिंतन

श्री. प्रीतपालसिंग बग्गा (मौजी शेठ)

माजी अध्यक्ष : रोटी क्लब, अमळनेर

यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा...

* शुभेच्छुक *

मित्र परिवार व हितचिंतक अमळनेर

संपादकीय

व्यवस्था कमी पडत आहे?
विद्यार्थ्यांवर अन्याय किती काळ ?

नॅशनल टेस्टिंग एजन्सी जवळपास तिच्या स्थापनेपासूनच वादांनी घेरलेली आहे. देशातील प्रमुख प्रवेश परीक्षा पारदर्शक आणि पद्धतशीरपणे आयोजित करण्याच्या उद्देशाने २०१७ मध्ये तिची स्थापना झाली होती. तथापि, ही एजन्सी या बाबतीत वारंवार अपयशी ठरली आहे. वैद्यकीय संस्थांमधील प्रवेशासाठीची नीट-युजी परीक्षा रद्द झाल्याने एनटीएच्या कार्यपद्धतीवर आणखी एक प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. नॅशनल टेस्टिंग एजन्सीची स्थापना २०१७ मध्ये झाली, परंतु ती वादांमध्ये अडकली आहे. नीट-युजी परीक्षा रद्द झाल्याने तिच्या कार्यपद्धतीवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. पेपरफुटी, तांत्रिक अडचणी, गैरव्यवस्थापन आणि ग्रेस मार्क्स यांबाबत वाद निर्माण झाले आहेत. सरकारने तपास सीबीआयकडे सोपवला आहे. एनटीए सोबतचा हा वाईट अनुभव सुरूच आहे. वादांशी संबंध. पेपरफुटीच्या भीतीमुळे ही प्रवेश परीक्षा रद्द करावी लागली. सरकारने तपास सीबीआयकडे सोपवला आहे. ३ मे रोजी परीक्षा झाल्यापासून, ग्रेस पेपरच्या नावाखाली प्रश्नपत्रिका फुटल्याच्या अफवांमुळे संशय वाढू लागला होता. समस्या ही आहे की एनटीए सोबतचा हा वाईट अनुभव अजूनही सुरूच आहे. पेपरफुटी, तांत्रिक अडचणी, परीक्षा केंद्रांवरील गोंधळ आणि निदान ग्रेस मार्क्ससारखे अनेक वाद निर्माण झाले आहेत.

नीट-युजी परीक्षेचा इतिहास पाहिला तर २०२४ वर्ष हे सर्वात वादग्रस्त ठरले. या वादाची व्याप्ती केवळ ग्रेस मार्क्स पुरती मर्यादित नव्हती, तर ती शिक्षण व्यवस्थेतील मोठ्या वृत्ती दाखवून देणारी ठरली. ग्रेस मार्क्सचा घोळ : परीक्षेचा निकाल जाहीर झाल्यानंतर अचानक ६७ विद्यार्थ्यांना पूर्ण ७२० पैकी ७२० गुण मिळाले. यात धक्कादायक बाब म्हणजे, एकाच परीक्षा केंद्रावरील अनेक विद्यार्थ्यांचा यात समावेश होता. वेळेअभावी काही विद्यार्थ्यांना 'ग्रेस मार्क्स' दिले गेल्याचे एनटीएने मान्य केले, परंतु यासाठी वापरलेले सूत्र संशयास्पद होते. पेपरफुटीचे जाळे बिहार (पटणा) आणि गुजरात (गोध्रा) येथे गुजरात पोलिसांनी आणि बिहार आर्थिक गुन्हे शाखेने केलेल्या तपासात पेपर फुटल्याचे आणि काही विद्यार्थ्यांना परीक्षेपूर्वीच प्रश्नपत्रिका मिळाल्याचे उघड झाले. लाखो रुपयांना पेपर विकले गेल्याचे समोर आले. सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय : देशभरातून पुन्हा परीक्षा घेण्याची मागणी होत होती. सर्वोच्च न्यायालयाने ग्रेस मार्क्स मिळालेल्या १,५६३ विद्यार्थ्यांची पुन्हा परीक्षा घेण्याचे आदेश दिले. मात्र, संपूर्ण परीक्षा रद्द करून फेरपरीक्षा घेण्याची मागणी न्यायालयाने फेटाळली; कारण पेपरफुटीचा प्रसार देशभरात व्यापक स्तरावर झाल्याचे टोस पुरावे मिळाले नाहीत आणि यामुळे प्रामाणिक विद्यार्थ्यांचे नुकसान झाले असते, असे न्यायालयाने स्पष्ट केले.

युजीसी नेट परीक्षा : एकाच दिवसात रद्दीकरण नीट चा वाद पेटलेला असतानाच, १८ जून २०२४ रोजी देशभरात घेण्यात आलेली केंद्रीय विद्यापीठ पात्रता परीक्षा अवघ्या २४ तासांच्या आत शिक्षण मंत्रालयाकडून रद्द करण्यात आली. डार्क नेटवर पेपर लीक : केंद्रीय गृह मंत्रालयांतर्गत येणाऱ्या 'इंडियन सायबर क्रीड मंडळ'चे 'आर्किटेक्चर सेंटर' कडून इनपुट मिळाले की, या परीक्षेची प्रश्नपत्रिका 'डार्क नेट'वर आधीच लीक झाली होती. परीक्षेचे स्वरूप बदलणे : नॅशनल टेस्टिंग एजन्सीने या वर्षापासून ही परीक्षा ऑनलाईन एवजी ऑफलाईन (पेन आणि पेपर) पद्धतीने घेण्याचा निर्णय घेतला होता, जो शेवटी फसला. परीक्षा रद्द झाल्यामुळे लाखो पीएच.डी. आणि प्राध्यापक भरतीसाठीचे उमेदवार संकटात सापडले. नंतर ही परीक्षा पुन्हा घेण्यात आली. तांत्रिक बिघाड आणि गोंधळ : काही केंद्रांवर कॉम्प्युटर सिस्टीम न चालणे, सर्व्हर डाऊन असणे आणि परीक्षा उशिरा सुरू होणे अशा तक्रारी आल्या. दिल्लीतील काही केंद्रांवर तर चुकीच्या प्रश्नपत्रिका वाटल्या गेल्यामुळे परीक्षा ऐनवेळी पुढे ढकलावी लागली. तक्रारींचा डोंगर. दोन वर्षांपूर्वी, २०२४ मध्ये, नीट-युजी परीक्षेदेखील वादात सापडली होती. हा मुद्दा ग्रेस मार्क्सपासून सुरू झाला आणि पेपरफुटीच्या आरोपांपर्यंत पोहोचला. देशभरात निदर्शने झाली आणि हे प्रकरण सर्वोच्च न्यायालयापर्यंत पोहोचले. तथापि, फेरपरीक्षेची मागणी फेटाळण्यात आली. त्याच वर्षी, अनियमिततेमुळे युजीसी -नेट परीक्षा रद्द करण्यात आली होती. यावर्षी, सिव्हीट्टी-युजी परीक्षा केंद्राबाबतही तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत. विद्यार्थ्यांवर अन्याय. अशा समस्यांची वारंवार होणारी पुनरावृत्ती ही एनटीएच्या विश्वासाहतेसाठी किंवा या परीक्षांसाठी चालली नाही. लाखो विद्यार्थ्यांचे भविष्य या संस्थेच्या जबाबदारीवर अवलंबून आहे. यावर्षी अंदाजे २२.७९ लाख विद्यार्थी नीट-युजी परीक्षेला बसले होते. आता त्यांना पुन्हा परीक्षेचा ताण आणि चिंता सहन करावी लागणार आहे. ज्या लाखो विद्यार्थ्यांनी कठोर अभ्यास केला आणि सध्याच्या व्यवस्थेवर विश्वास ठेवला, त्यांच्यासाठी हे अन्यायकारक आहे. युधारणेची गरज आहे. वारंवार होणारी पेपरफुटी आणि अनियमितता हे स्पष्टपणे दर्शवतात की एनटीएला आपल्या कार्यपद्धतीत सुधारणा करण्याची गरज आहे. जर संस्थेवर कामाचा अतिरिक्त भार असेल, तर तो इतर संस्थांसोबत विभागला जाऊ शकतो. चुकांसाठी जबाबदारी निश्चित केली पाहिजे आणि ऐनवेळी निर्णय घेणे टाळले पाहिजे. पेपरफुटीसाठी जबाबदार असलेल्यांवर कठोर कारवाई केली पाहिजे आणि ज्यांच्या निष्काळजीपणामुळे हे घडले, त्यांच्यावरील कारवाई केली पाहिजे. संस्थेचे निर्णय विद्यार्थ्यांच्या हितावर केंद्रित असले पाहिजेत. आपल्या चुकांमधून शिकण्यासाठी दशकाचा अनुभव ही काही लहान गुप्ताची नाही.

झपाट्याने वाढणाऱ्या रुग्णसंख्येवर नियंत्रण गरजेचे

शरीरातील ग्रंथींबद्दल घ्या वेळेत वैद्यकीय सल्ला

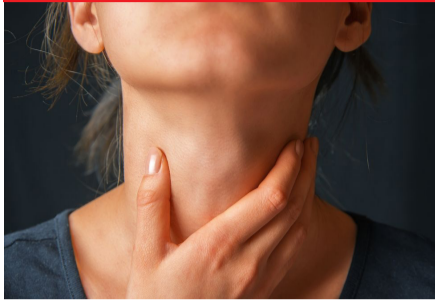
ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

दरवर्षी २५ मे रोजी जगभरात जागतिक थायरॉईड दिवस साजरा केला जातो. आपल्या गळ्याच्या भागात असणारी, फुलपाखराच्या आकाराची ही छोटीशी ग्रंथी आपल्या संपूर्ण शरीराच्या आरोग्यावर नियंत्रण ठेवते. दुर्दैवाने, धावपळीची जीवनशैली, चुकीचा आहार आणि ताणतणाव यामुळे आज जगभरात थायरॉईडच्या रुग्णांची संख्या झपाट्याने वाढत आहे. या दिवसाचे मुख्य उद्दिष्ट म्हणजे लोकांना थायरॉईडचे आजार, त्याची लक्षणे, कारणे आणि वेळेवर उपचार घेण्याचे महत्त्व याबद्दल जागरूक करणे.

थायरॉईड ग्रंथी म्हणजे काय आणि तिचे कार्य ? : थायरॉईड ही आपल्या गळ्याच्या समोरील भागात असलेली एक अंतःस्रावी ग्रंथी आहे. ही ग्रंथी मुख्यत्वे टी ४ (ट्रायआयोडोथायरॉनिन) आणि टी ४ (थायरॉक्सिन) हे हार्मोन्स तयार करते. हे हार्मोन्स आपल्या शरीरासाठी खालील महत्त्वाची कार्ये करतात : चयापचय आणि खालेल्या अन्नाचे ऊर्जेत रूपांतर करण्याचे काम थायरॉईड हार्मोन्स करतात. हृदयाचे ठोके आणि तापमान : शरीराचे तापमान आणि हृदयाचे ठोके नियंत्रित ठेवणे. ऊर्जा पातळी : शरीरातील ऊर्जाचा वापर नियंत्रित करणे.

थायरॉईड विकारांचे मुख्य प्रकार : जेव्हा थायरॉईड ग्रंथी गरजेपेक्षा कमी किंवा जास्त प्रमाणात हार्मोन्स तयार करते, तेव्हा थायरॉईडचे

जागतिक थायरॉईड दिवस

आजार उद्भवतात.

याचे प्रामुख्याने दोन प्रकार आहेत :

१. हायपोथायरॉईडिझम या स्थितीत थायरॉईड ग्रंथी पुरेशा प्रमाणात हार्मोन्स तयार करू शकत नाही. त्यामुळे शरीराचे चयापचय मंदावते. लक्षणे : अचानक वजन वाढणे, सतत थकवा जाणवणे, त्वचा कोरडी पडणे, केस गळणे, बद्धकोष्ठता, थंडी वाजणे आणि महिलांमध्ये मासिक पाळीची अनियमितता.

२. हायपरथायरॉईडिझम या स्थितीत थायरॉईड ग्रंथी गरजेपेक्षा जास्त प्रमाणात हार्मोन्स तयार करू लागते. यामुळे शरीराची कार्यप्रणाली खूप वेगवान होते.

लक्षणे : अचानक वजन कमी होणे, भूक वाढणे, हृदयाचे ठोके वाढणे किंवा छातीत धडधडणे, जास्त

घाम येणे, हात थरथरणे आणि चिडचिड होणे.

इतर प्रकार : वाय्वितरिक्त, थायरॉईड ग्रंथीला सूज येणे किंवा थायरॉईडमध्ये गाठी होणे हे देखील काही विकार आहेत.

थायरॉईड आजारांची मुख्य कारणे , आयोडीनची कमतरता किंवा अतिरेक : आहारात आयोडीनचे प्रमाण योग्य नसणे. ऑटोइम्यून आजार : जेव्हा शरीराची रोगप्रतिकारक शक्ती थायरॉईड ग्रंथीवर हल्ला करते (उदा. हाशिमोटो रोग किंवा ग्रेव्हज रोग). अति ताणतणाव : मानसिक आणि शारीरिक तणावामुळे हार्मोन्सचे संतुलन बिघडते. अनुवंशिकता : कुटुंबात कोणाला थायरॉईडचा त्रास असल्यास हा आजार होण्याचा धोका वाढतो.

चुकीची जीवनशैली : अपुरी झोप, व्यायामाचा अभाव आणि प्रक्रिया केलेले अन्न खाणे.

निदान आणि उपचार : थायरॉईडचा त्रास आहे की नाही हे ओळखण्यासाठी टीएसएच (थायरॉईड उद्दीपक संप्रेरक), टी ३ आणि टी ४ या रक्ताच्या चाचण्या केल्या जातात. हायपोथायरॉईडिझमसाठी : डॉक्टर कुमिम थायरॉईड संप्रेरकाची (उदा. लेवोथायरॉक्सिन) गोळी रोज सकाळी रिकाम्या पोटी घेण्याचा सल्ला देतात. हायपरथायरॉईडिझमसाठी : हार्मोन्सचे उत्पादन कमी करणारी औषधे, रेडिओआयॉडिन्स आयोडीन थेरपी किंवा काही गंभीर प्रकरणांमध्ये शस्त्रक्रिया केली जाते.

जागतिक थायरॉईड दिवसाचे महत्त्व : या दिवशी जगभरातील आरोग्य संस्था, डॉक्टर्स आणि

थायरॉईडपासून संरक्षणासाठी काय कराल ?
(प्रतिबंधात्मक उपाय)

- संतुलित आहार घ्या : आहारात योग्य प्रमाणात आयोडीनयुक्त मीठ, हिरव्या पालेभाज्या, फळे, सुका मेवा आणि तुणधान्यांचा समावेश करा.
- नियमित व्यायाम : दररोज किमान ३० मिनिटे चालणे, धावणे किंवा योगासने केल्याने चयापचय क्रिया सुधारते.
- तणावाचे व्यवस्थापन : ध्यान, प्राणायाम आणि आवडीचे छंद जोपासून तणाव कमी ठेवा.
- नियमित तपासणी : विशेषतः महिलांनी वर्षभरातून किमान एकदा थायरॉईडची चाचणी करून घ्यावी, कारण पुरुषांच्या तुलनेत महिलांमध्ये हा त्रास जास्त आढळतो.

दवाखाने विशेष चर्चासत्रे, सादरीकरणे आणि मोफत तपासणी शिबिरे आयोजित करतात. थायरॉईड हा जरी आयुष्यभर राहणारा आजार असला, तरी योग्य माहिती, वेळेवर निदान आणि योग्य उपचारांच्या साहाय्याने थायरॉईडचे रुग्ण अत्यंत सामान्य आणि निरोगी आयुष्य जगू शकतात, हाच संदेश या दिनांमिमत दिला जातो. या जागतिक थायरॉईड दिनी, आपल्या आरोग्याकडे लक्ष देण्याची शपथ घेऊया आणि कोणतीही लक्षणे दिसल्यास डॉक्टरांचा सल्ला नक्की घेऊया!

उन्हाळ्यात एसी गाडीतून फिरताय ? मग 'ही' काळजी घ्याच; नाही तर धोका!

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : उन्हाळ्याची तीव्रता दिवसेंदिवस वाढत असून, नागरिकांचा कल एसी गाड्यांकडे वाढला आहे. मात्र, एसीचा चुकीच्या पद्धतीने वापर आरोग्यासाठी धोकादायक ठरू शकतो. विशेषतः उभ्या गाडीत एसी सुरू ठेवून बसणे किंवा झोप घेणे जिवावर बेतू शकते, असा इशारा तज्ज्ञांनी दिला आहे.

अनेकदा कामानिमित्त बाहेर गेल्यानंतर सोबतच्या व्यक्तीची प्रतीक्षा करताना नागरिक गाडीतच एसी सुरू करून थांबतात. परंतु, बंद काचा आणि सतत सुरू असलेले इंजिन यामुळे कार्बन मोनोऑक्साइडसारखा विषारी वायू आत साचण्याचा धोका वाढतो. याशिवाय थर्मल शॉक, श्वसनाचे विकार, त्वचा व डोळ्यांचा कोरडेपणा अशा समस्याही निर्माण होऊ शकतात. त्यामुळे वाहनचालकांनी एसीचा वापर करताना योग्य खबरदारी घेणे आवश्यक असल्याचे सांगितले जात आहे.

दरम्यान, वाहन सुरू केल्यानंतर लगेच एसी सुरू करण्याऐवजी काही वेळ खिडक्या उघड्या ठेवून आतील गरम हवा बाहेर जाऊ द्यावी. एसीचे तापमान २४ ते २६ अंशांदरम्यान ठेवणे अधिक योग्य मानले जाते. प्रवास संपण्यापूर्वी काही मिनिटे आधी एसी बंद करून खिडकी थोडी उघडल्यास शरीर बाहेरील वातावरणाशी सहज जुळवून घेते. नियमितपणे एसी फिल्टर स्वच्छ केल्यास हवा स्वच्छ राहण्यास मदत होते. मात्र, उभ्या गाडीत एसी सुरू ठेवून झोप घेणे टाळणे अत्यंत गरजेचे किंवा आजारी व्यक्तीना बंद गाडीत आहे. विशेषतः लहान मुले, वृद्ध व्यक्ती एकटे ठेवणे धोकादायक ठरू शकते. एसी सिस्टमची वेळोवेळी तपासणी आणि सर्व्हिसिंग केल्यास अनेक समस्या टाळता येतात. उन्हाळ्यात आरामसोबत सुरक्षिततेलाही तितकेच महत्त्व देणे आवश्यक असल्याचे तज्ज्ञ सांगतात

उभ्या गाडीत एसी सुरू ठेवणे का धोकादायक ? : उन्हाळ्यात अनेकजण गाडी उघड्या ठेवून आतील गरम हवा बाहेर जाऊ द्यावी. एसीचे तापमान २४ ते २६ अंशांदरम्यान ठेवणे अधिक योग्य मानले जाते. प्रवास संपण्यापूर्वी काही मिनिटे आधी एसी बंद करून खिडकी थोडी उघडल्यास शरीर बाहेरील वातावरणाशी सहज जुळवून घेते. नियमितपणे एसी फिल्टर स्वच्छ केल्यास हवा स्वच्छ राहण्यास मदत होते. मात्र, उभ्या गाडीत एसी सुरू ठेवून झोप घेणे टाळणे अत्यंत गरजेचे किंवा आजारी व्यक्तीना बंद गाडीत आहे. विशेषतः लहान मुले, वृद्ध व्यक्ती एकटे ठेवणे धोकादायक ठरू शकते. एसी सिस्टमची वेळोवेळी तपासणी आणि सर्व्हिसिंग केल्यास अनेक समस्या टाळता येतात. उन्हाळ्यात आरामसोबत सुरक्षिततेलाही तितकेच महत्त्व देणे आवश्यक असल्याचे तज्ज्ञ सांगतात

उभ्या गाडीत एसी सुरू ठेवणे का धोकादायक ? : उन्हाळ्यात अनेकजण गाडी उघड्या ठेवून आतील गरम हवा बाहेर जाऊ द्यावी. एसीचे तापमान २४ ते २६ अंशांदरम्यान ठेवणे अधिक योग्य मानले जाते. प्रवास संपण्यापूर्वी काही मिनिटे आधी एसी बंद करून खिडकी थोडी उघडल्यास शरीर बाहेरील वातावरणाशी सहज जुळवून घेते. नियमितपणे एसी फिल्टर स्वच्छ केल्यास हवा स्वच्छ राहण्यास मदत होते. मात्र, उभ्या गाडीत एसी सुरू ठेवून झोप घेणे टाळणे अत्यंत गरजेचे किंवा आजारी व्यक्तीना बंद गाडीत आहे. विशेषतः लहान मुले, वृद्ध व्यक्ती एकटे ठेवणे धोकादायक ठरू शकते. एसी सिस्टमची वेळोवेळी तपासणी आणि सर्व्हिसिंग केल्यास अनेक समस्या टाळता येतात. उन्हाळ्यात आरामसोबत सुरक्षिततेलाही तितकेच महत्त्व देणे आवश्यक असल्याचे तज्ज्ञ सांगतात

धोका पटकन लक्षात येत नाही. त्यामुळे गाडीत झोप घेणे किंवा दीर्घकाळ बसून राहणे जीवघेणे ठरते. सुरक्षित वापरसाठी काय कराल ? : वाहन सुरू केल्यानंतर लगेच एसी सुरू करण्याऐवजी काही वेळ खिडक्या उघड्या ठेवून आतील गरम हवा बाहेर जाऊ द्यावी. एसीचे तापमान २४ ते २६ अंशांदरम्यान ठेवणे अधिक योग्य मानले जाते. प्रवास संपण्यापूर्वी काही मिनिटे आधी एसी बंद करून खिडकी थोडी उघडल्यास शरीर बाहेरील वातावरणाशी सहज जुळवून घेते. नियमितपणे एसी फिल्टर स्वच्छ केल्यास हवा स्वच्छ राहण्यास मदत होते. तसेच एसी सिस्टमची वेळोवेळी तपासणी आणि सर्व्हिसिंग केल्यास अनेक समस्या टाळता येतात. उन्हाळ्यात आरामसोबत सुरक्षिततेलाही तितकेच महत्त्व देणे आवश्यक असल्याचे तज्ज्ञ सांगतात

उभ्या गाडीत एसी सुरू ठेवणे का धोकादायक ? : उन्हाळ्यात अनेकजण गाडी उघड्या ठेवून आतील गरम हवा बाहेर जाऊ द्यावी. एसीचे तापमान २४ ते २६ अंशांदरम्यान ठेवणे अधिक योग्य मानले जाते. प्रवास संपण्यापूर्वी काही मिनिटे आधी एसी बंद करून खिडकी थोडी उघडल्यास शरीर बाहेरील वातावरणाशी सहज जुळवून घेते. नियमितपणे एसी फिल्टर स्वच्छ केल्यास हवा स्वच्छ राहण्यास मदत होते. तसेच एसी सिस्टमची वेळोवेळी तपासणी आणि सर्व्हिसिंग केल्यास अनेक समस्या टाळता येतात. उन्हाळ्यात आरामसोबत सुरक्षिततेलाही तितकेच महत्त्व देणे आवश्यक असल्याचे तज्ज्ञ सांगतात

उभ्या गाडीत एसी सुरू ठेवणे का धोकादायक ? : उन्हाळ्यात अनेकजण गाडी उघड्या ठेवून आतील गरम हवा बाहेर जाऊ द्यावी. एसीचे तापमान २४ ते २६ अंशांदरम्यान ठेवणे अधिक योग्य मानले जाते. प्रवास संपण्यापूर्वी काही मिनिटे आधी एसी बंद करून खिडकी थोडी उघडल्यास शरीर बाहेरील वातावरणाशी सहज जुळवून घेते. नियमितपणे एसी फिल्टर स्वच्छ केल्यास हवा स्वच्छ राहण्यास मदत होते. तसेच एसी सिस्टमची वेळोवेळी तपासणी आणि सर्व्हिसिंग केल्यास अनेक समस्या टाळता येतात. उन्हाळ्यात आरामसोबत सुरक्षिततेलाही तितकेच महत्त्व देणे आवश्यक असल्याचे तज्ज्ञ सांगतात

उभ्या गाडीत एसी सुरू ठेवणे का धोकादायक ? : उन्हाळ्यात अनेकजण गाडी उघड्या ठेवून आतील गरम हवा बाहेर जाऊ द्यावी. एसीचे तापमान २४ ते २६ अंशांदरम्यान ठेवणे अधिक योग्य मानले जाते. प्रवास संपण्यापूर्वी काही मिनिटे आधी एसी बंद करून खिडकी थोडी उघडल्यास शरीर बाहेरील वातावरणाशी सहज जुळवून घेते. नियमितपणे एसी फिल्टर स्वच्छ केल्यास हवा स्वच्छ राहण्यास मदत होते. तसेच एसी सिस्टमची वेळोवेळी तपासणी आणि सर्व्हिसिंग केल्यास अनेक समस्या टाळता येतात. उन्हाळ्यात आरामसोबत सुरक्षिततेलाही तितकेच महत्त्व देणे आवश्यक असल्याचे तज्ज्ञ सांगतात

धोका पटकन लक्षात येत नाही. त्यामुळे गाडीत झोप घेणे किंवा दीर्घकाळ बसून राहणे जीवघेणे ठरते.

सुरक्षित वापरसाठी काय कराल ? : वाहन सुरू केल्यानंतर लगेच एसी सुरू करण्याऐवजी काही वेळ खिडक्या उघड्या ठेवून आतील गरम हवा बाहेर जाऊ द्यावी. एसीचे तापमान २४ ते २६ अंशांदरम्यान ठेवणे अधिक योग्य मानले जाते. प्रवास संपण्यापूर्वी काही मिनिटे आधी एसी बंद करून खिडकी थोडी उघडल्यास शरीर बाहेरील वातावरणाशी सहज जुळवून घेते. नियमितपणे एसी फिल्टर स्वच्छ केल्यास हवा स्वच्छ राहण्यास मदत होते. तसेच एसी सिस्टमची वेळोवेळी तपासणी आणि सर्व्हिसिंग केल्यास अनेक समस्या टाळता येतात. उन्हाळ्यात आरामसोबत सुरक्षिततेलाही तितकेच महत्त्व देणे आवश्यक असल्याचे तज्ज्ञ सांगतात

एसीमुळे आरोग्यावर होणारे परिणाम : उन्हातून थेट एसीमध्ये बसल्याने शरीराला अचानक तापमान बदलाचा धक्का बसतो. यामुळे रक्तवाहिन्यांवर ताण येऊन थर्मल शॉकची समस्या निर्माण होऊ शकते. तसेच एसीचे फिल्टर अस्वच्छ असल्यास त्यातून बॅक्टेरिया व बुरशी पसरून श्वसनाचे विकार वाढू शकतात. सतत एसीमध्ये राहिल्याने त्वचा कोरडी पडणे, डोळ्यांची जळजळ होणे आणि घसा कोरडा पडणे अशा तक्रारीही वाढतात.

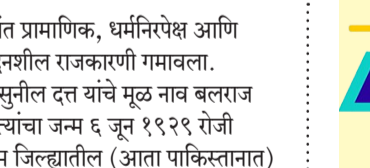
सुनील दत्त : अष्टपैलू अभिनेते आणि जनसामान्यांचे नेते

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

भारतीय चित्रपटसृष्टी आणि राजकारण या दोन्ही क्षेत्रांवर आपल्या कर्तृत्वाचा आणि संवेदनशीलतेचा गडद ठसा उमटवणारे उत्तुंग व्यक्तिमत्त्व म्हणजे सुनील दत्त. २५ मे २००५ रोजी त्यांचे मुंबईत हृदयविकाराच्या तीव्र झटल्याने निधन झाले. त्यांच्या जाण्याने केवळ बॉलिवूडने एक महान नायक गमावला नाही, तर देशाने एक अत्यंत प्रामाणिक, धर्मनिरपेक्ष आणि संवेदनशील राजकारणी गमावला.

सुनील दत्त यांचे मूळ नाव बलराज दत्त त्यांचा जन्म ६ जून १९२९ रोजी झेलम जिल्ह्यातील (आता पाकिस्तानात) खुर्द नावाच्या गावात झाला. ते अवघे ५ वर्षांचे असताना त्यांच्या वडिलांचे निधन झाले. १९४७ च्या भारत-पाकिस्तान फाळणीचा भीषण काळ त्यांनी अनुभवला. एका मुस्लिम मित्राच्या मदतीने त्यांचे कुटुंब पाकिस्तानातून सुखरूप भारतात आले. त्यानंतर त्यांनी पंजाब आणि नंतर हरियाणामध्ये काही काळ व्यतीत केला. उच्च शिक्षणासाठी ते मुंबईत आले आणि त्यांनी जय हिंद कॉलेजमध्ये प्रवेश घेतला.

मुंबईत सुकृताचीच्या काळात त्यांनी बेस्ट उपक्रमात बस कंडक्टर म्हणूनही नोकरी केली. सुनील दत्त यांनी आपल्या आवाजाच्या जोरावर सुरवातीला रेडिओ सिलोनवर आरजे म्हणून काम केले. तिथे त्यांची लोकप्रियता वाढली आणि चित्रपटसृष्टीची दारे त्यांच्यासाठी उघडली. १९५५ मध्ये रेल्वे फ्लॅटफॉर्म या चित्रपटातून त्यांनी अभिनय क्षेत्रात पदार्पण केले. १९५७ मधील दिग्दर्शक महबूब खान यांच्या मद्र इंडिया या चित्रपटाने सुनील दत्त यांच्या

कारकिर्दीला अभूतपूर्व कलाटणी दिली. या चित्रपटातील बिजू या बंडखोर मुलाची भूमिका त्यांनी अजरामर केली. यानंतर त्यांनी साधना, सुजाता, परख, गुमराह, वक्त, पडोसन, जानी दुग्धम आणि रेमा और शेर यांसारखे एकापेक्षा एक सरस चित्रपट दिले. पडोसनमधील त्यांची भोळ्याभाबड्या भोलाची भूमिका त्यांच्या अष्टपैलू अभिनयाची साक्ष देते.

सुनील दत्त केवळ अभिनेते नव्हते, तर एक प्रयोगशील दिग्दर्शक आणि निर्माते होते. त्यांनी अजंता आर्ट्स या स्वतःच्या प्रॉडक्शन हाऊसची स्थापना केली. याद १९६४ ला हा चित्रपट जागतिक चित्रपटसृष्टीतील एक अद्भूत प्रयोग होता. संपूर्ण चित्रपटात सुनील दत्त हे एकमेव अभिनेते होते. या प्रयोगाची नोंद गिनीज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड्समध्ये झाली. मुझे जीने दो चंपारणच्या डाकूच्या जीवनावर आधारित हा चित्रपट त्यांनी बनवला, ज्याला प्रेक्षक लोकप्रियता मिळाली. मद्र इंडिया चित्रपटाच्या सेक्टर

लागलेल्या भीषण आगीतून सुनील दत्त यांनी स्वतःचा जीव धोक्यात घालून अभिनेत्री नर्गिस यांचे प्राण वाचवले. या घटनेनंतर दोघांमध्ये प्रेम जडले आणि १९५८ मध्ये त्यांनी विवाह केला. त्यांना संजय, प्रिया आणि नम्रता ही तीन मुले झाली. १९८९ मध्ये नर्गिस यांचे कर्करोगाने निधन झाले. हा सुनील दत्त यांच्यासाठी प्रचंड मोठा धक्का होता. परंतु त्यांनी नर्गिस यांच्या स्मृतीप्रित्यर्थ 'नर्गिस दत्त मेमोरियल कर्करोग फाउंडेशन' स्थापन करून हजारो कर्करोग रुग्णांना नवजीवन दिले.

सुनील दत्त हे जितके पडद्यावर नायक होते, तितकेच ते खऱ्या आयुष्यातही हिरो होते. त्यांनी काँग्रेस पक्षात प्रवेश करून राजकीय इंगित सुरू केली. ते मुंबई उ्तर-पश्चिम मतदारसंघातून पाच वेळा लोकसभेवर निवडून आले. राजकारणात असूनही त्यांच्यावर कधीही भ्रष्टाचाराचा किंवा सत्तेचा गैरवापर केल्याचा आरोप झाला नाही. मनमोहन सिंग यांच्या सरकारमध्ये त्यांनी केंद्रीय क्रीडा आणि युवक कल्याण केंद्रीय मंत्री म्हणून काम पाहिले. १९८० च्या दशकात जेव्हा पंजाबमध्ये दहशतवाद शिगेला पोहोचला होता, तेव्हा त्यांनी मुंबई ते अमृतसर अशी तब्बल २,००० किलोमीटरची

खासदार स्मिताताई वाघ यांना प्रतिष्ठेचा 'संसद रत्न पुरस्कार २०२६' जाहीर

पान १ वरून

मेधा कुलकर्णी यांचा समावेश आहे. खासदार स्मिताताई वाघ यांच्या कार्यनिष्ठेचे विशेष कौतुक करण्यात आले आहे. सध्या त्या कर्करोगाशी झुंज देत असतानाही त्यांनी संसदेतील कामकाजात सक्रिय सहभाग कायम ठेवला आहे. केमोथेरापीचे उपचार सुरू असतानाही संसदेच्या अधिवेशनाला उपस्थित राहून त्यांनी जनतेचे प्रश्न प्रभावीपणे मांडले. त्यांच्या जिद्दीचा, कर्तव्यभावनेचा आणि लोकसेवेप्रीती असलेल्या समर्पणाचा गौरव म्हणून हा पुरस्कार अधिक महत्त्वाचा मानला जात आहे. सलग दस-यांदा संसद रत्न पुरस्कार प्राप्त झाल्याने त्यांच्या संसदीय कार्याची दखल घेतली जात असल्याचे मानले जात आहे. जळगाव जिल्ह्यासाठी हा अभिमानाचा क्षण असून विविध स्तरातून खासदार स्मिताताई वाघ यांच्यावर अभिनंदनाचा वर्षाव होत आहे.

शेतकऱ्यांचे ट्रॅक्टर थांबले जागीच; वाळू डंपर मात्र सुसाट!

पान १ वरून

उपसा आणि वाहतुकीबाबत आधीपासूनच तक्रारी होत असताना अशा परिस्थितीत डंपराना सहज डिझेल उपलब्ध होणे हे अनेक शंकांना वाव देणारे ठरत आहे. याकडे संबंधित विभागांनी गंभीर्याने लक्ष देणे गरजेचे असल्याची मागणी जोर धरत आहे. या संपूर्ण प्रकाराची सखोल चौकशी करून डिझेल पुरवठ्यातील अनियमितता तात्काळ थांबवावी, काळाबाजार होत असल्यास संबंधितांवर कठोर कारवाई करावी, तसेच शेतकऱ्यांना प्राधान्याने आणि पुरेशा प्रमाणात डिझेल उपलब्ध करून द्यावे, अशी मागणी तालुक्यातील शेतकरी, सामाजिक कार्यकर्ते आणि नागरिकांकडून जोर धरत आहे.

‘आठवणीतला सिनेमा व गाणी!’

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

ज्या चित्रपटासाठी १३ गाणी रेकॉर्ड केली त्यापैकी १२ गाणी चित्रात आली. चित्रपट प्रदर्शित झाला तेव्हा १० गाणी होती. कारण चित्रपटाची लांबी वाढल्यामुळे दोन गाण्यांना कात्री लागली होती. प्रेक्षकांची गर्दी वाढू लागली तशी दिग्दर्शकाने ‘हमे काशा तुमसे मोहब्बत न होती’ आणि ‘ऐ इश्क ये सब दुनियावाले’ ही लतादीदीची दोन गाणी पुन्हा समाविष्ट केली. युद्धभूमीवरून परत आलेल्या नायकाच्या स्वागतासाठी सहनायिकेने (निगार सुलताना) यमुना नदीमध्ये नौकांची शर्यत ठेवलेली असते. यावेळी काही मुली नौकांमध्ये गाणे गायत नृत्य करीत असतात. या प्रसंगात ‘हुस्न की बारात चली मोसमे बहार में’ हे लता, शमशाद बेगम, मुबारक बेगम आणि कोरस यांच्या स्वराने गाणे चित्रात आले होते.

पण आधीच ‘तेरी मेहफील मे किस्मत आजमाकर’ हा कव्वालीचा मुकाबला असलेला, त्याच प्रकारचे दुसरे गाणे नको म्हणून ते काढून टाकण्यात आले. या १३ गाण्यांव्यतिरिक्त नायकासाठी रफीच्या आवाजात

‘अकेला हमको छोडके, हमारे दिलको तोडके कहा चले’ हे गाणे रेकॉर्ड झाले होते. पण नायकाच्या तोंडी एकही गाणे नको, या विचाराने दिग्दर्शकाने ते देखील रद्द केले. या दोन्ही गाण्यांची रेकॉर्ड देखील निघाली नाही. उर्वरित गाण्यांनी मात्र त्या काळात लोकप्रियतेचा कळस गाठला होता.

एव्हाना वाचकांच्या लक्षात आले असेल, की तो चित्रपट होता ‘मुघले आझम (१९६०)’, नायक होता दिलीप कुमार (सलीम) तर नायिका होती मधुबाला! तसेच दिग्दर्शक होते के. आसिफ. संगीतकार स्व. नौशाद अलीच्या संगीत कारकिर्दीच्या दीर्घमालेवर नजर टाकली असता रतन (१९४४), अनमोल घडी (१९४६), अंदाज (१९४९),

बैजू बावरा (१९५२), मद्र इंडिया (१९५७), गंगा-जमुना (१९६१) आणि मेरे मेहबूब (१९६३) पर्यंतच्या अनेक प्रज्वलत्या ज्योती लक्ष वेधून घेतात. ‘मुघले आझम (१९६०) ही याच माळेतील एक महत्त्वाची शलाका! नौशादजींच्या संगीतामुळे ‘मुघले आझम’ हा सिनेमा एकाच वेळी प्रेक्षणीय व श्रवणीय ठरला.

त्या काळी शास्त्रीय संगीताच्या जवळपासही न फिरणारे आम्ही, नौशादजींच्या रागदारीवर आधारित गाणी येथे दिलेल्या दुसऱ्या पानाच्या हस्तलिखाताचे तंतोतंत मराठी युनिकोड रूपांतर खालीलप्रमाणे आहे. ऐकून वेडावलो, नाही लागलो! तानसेनवर (सुरेंद्र) चित्रीत

होणारी दोन गाणी, बडे गुलाम अलीखाँ साहेबांकडून गाऊन घेण्यासाठी खूप-खूप प्रयत्न आणि भरपूर मानधन घावे लागले होते, याची कहाणी सर्व रसिक जाणून आहेत. पण सर्वाधिक गाजलेले ‘प्यार किया तो डरना क्या’ हे गाणे सुरू होण्याआधी दरबारी रागातला एक तराणा शास्त्रीय संगीतातल्या तीन गायकांकडून गाऊन घेऊन त्याचे चित्रण प्रामुख्याने करण्यात आले होते.

‘मोहे पनघट्ये नंदलाल’ हे गाणे लताच्या स्वरात रेकॉर्ड झाल्यानंतर या गाण्यात कोरस असावा, असा आग्रह के. आसिफने धरल्यामुळे त्या गीताचे कोरससहित पुन्हा रेकॉर्डिंग करण्यात आले. एकूणच या चित्रपटात नौशादजींनी कोरसाचा प्रभावीपणे वापर केलेला दिसतो. याचे उत्तम उदाहरण म्हणजे मो. रफीने बुलंद आवाजात गायलेल्या, अनु अभिनेता कुमारवर चित्रीत झालेल्या ‘जिंदाबाद, जिंदाबाद, ऐ मोहब्बत जिंदाबाद’ या गाण्यातली कोरसची साथ.

गमतीचा भाग म्हणजे ‘खुदा निगेहबान हो तुम्हारा’ हे लता दीदींचे गाणे सर्वप्रथम ध्वनिमुद्रित होऊनही चित्रपटात ते सर्वात शेवटी येते. नौशादजी हे परंपरेविषयी आग्रही असले, तरी आधुनिक तंत्राला त्यांचा विरोध

नव्हता. म्हणूनच ‘मुघले आझम’ मधली गाणी, ध्वनिमुद्रणाच्या कसोटीवर आजही श्रेष्ठ वाटतात. नौशादजी हयात असताना या चित्रपटाची संगीत आवृत्ती आली तेव्हा या सर्व गाण्यांना डिजिटल तंत्राद्वारे नव्याने ध्वनिमुद्रित करण्याची जबाबदारी त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली पार पडली होती.

हा सिनेमा दिलीपकुमार (सलीम), मधुबाला (अनारकली), पृथ्वीराज कपूर (अकबर बादशाह) व दुर्गा खोटे (महाराणी जोधाबाई) यांच्या या कलाकारांच्या जीवंत अभिनयांमुळे प्रचंड यशस्वी झाला होता. रंगीत केलेला हा पहिला कृष्णधवल हिंदी चित्रपट व चित्रपटगृहात पुन्हा प्रदर्शित झालेलाही हा प्रथम चित्रपट आहे.

१९६१ या वर्षी ‘मुघले आझम’ची पुरस्कारांची कमाई होती - एक राष्ट्रीय पुरस्कार (उत्कृष्ट सिनेमा) व उत्कृष्ट अभिनेत्री मधुबाला, उत्तम दिग्दर्शक के. आसिफ व लोकप्रिय सिनेमा ‘मुघले आझम’ ही तीन फिल्मफेअर अवार्ड.

— शरद सोनवणे, अमळनेर मो. : 94201 08305

‘यूपीएससी नहीं चुनते तो रिक्शा चलाते’

बचपन में हुए अपमान ने दी सीख, हिंदी मीडियम से पढ़कर बने आयएसएस

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

हर सपने की शुरुआत एक संघर्ष से होती है और जो संघर्ष को स्वीकार कर लेता है, वही इतिहास रचता है। ऐसी ही प्रेरणादायक कहानी है गोविंद जायसवाल इनकी, जिन्होंने कठिन परिस्थितियों और बचपन में मिले अपमान को अपनी ताकत बनाया। उनके पिता भी रिक्शा चलाते थे। उनका कहना है कि यूपीएससी की राह नहीं चुनी होती तो शायद आज उन्हें रिक्शा चलाना पड़ता। हिंदी मीडियम से पढ़ाई करते हुए उन्होंने अपनी मेहनत और आत्मविश्वास के दम पर यूपीएससी परीक्षा पहले ही प्रयास में पास की और आयएसएस अधिकारी बने। उनकी सफलता की कहानी बताती है कि परिस्थितियाँ चाहे जैसी भी हों, दृढ़ इच्छाशक्ति से मंजिल हासिल की जा सकती है।

गोविंदजी जायसवाल एक वीडियो में बताते हैं कि उनका बचपन बहुत कठिन परिस्थितियों में बीता। बाराणसी के एक छोटे से घर में उनका परिवार आर्थिक तंगी से जूझ रहा था। पिता रिक्शा चलाकर घर चलाते थे और मां गृहणी थीं। सीमित संसाधनों के बावजूद परिवार ने बच्चों की पढ़ाई को प्राथमिकता दी। गरीबी ने गोविंदजी को बचपन से ही

मेहनत और जिम्मेदारी का महत्व सिखा दिया, जो आगे चलकर उनकी सफलता की नींव बना। गोविंदजी के परिवारवाले सोचते थे कि गोविंदजी को ऑटो रिक्शा चलाना चाहिए। हालांकि, उन्होंने जिंदगी के अलग-अलग पड़ाव के अनुभव से आगे बढ़ने का सोचा और यूपीएससी परीक्षा के माध्यम से कुछ बड़ा करने का सोचा। गोविंदजी की जिंदगी तब और कठिन हो गई जब ७ वीं कक्षा में उनकी मां का ब्रेन हेमरेज से निधन हो गया। इस घटना ने पूरे परिवार को तोड़ दिया। तीन बहनों और पिता के साथ छोटी सी कोठरी में रहना और भी मुश्किल हो गया। इलाज पर खर्च के कारण आर्थिक हालत और खराब हो गई।

११ साल की उम्र में गोविंदजी को एक दोस्त के घर अपमान का सामना करना पड़ा, जब उनके पिता के रिक्शा चलाने पर ताने दिए गए। उस समय उन्हें बहुत ठेस पहुंची, लेकिन इसी घटना ने उनकी सोच बदल दी। एक बुजुर्ग ने उन्हें आयएसएस अधिकारी के बारे में बताया और यहीं से उन्होंने टान लिया कि

वह बड़ा अधिकारी बनेंगे। यह अपमान उनकी सबसे बड़ी प्रेरणा बन गया और जीवन की दिशा तय कर गया। सपने पूरे करने के लिए गोविंदजी ने बहुत संघर्ष किया। पिता ने जमीन बेचकर उन्हें पढ़ाई के लिए दिल्ली भेजा। वहां उन्होंने गणित की ट्यूशन पढ़ाकर अपने खर्च चलाए और कई बार एक समय का खाना छोड़ दिया। आर्थिक परेशानियों और तानों के बावजूद उन्होंने पढ़ाई नहीं छोड़ी। हर कठिनाई ने उनके हौसले को और मजबूत किया और वे अपने लक्ष्य की ओर लगातार आगे बढ़ते रहे।

कठिन मेहनत और लगन के साथ गोविंदजी ने २००६ की यूपीएससी परीक्षा में पहले ही प्रयास में ४८ वीं रैंक हासिल की और आयएसएस बने। यह सफलता साबित करती है कि हालात चाहे जैसे भी हों, मेहनत और आत्मविश्वास से सब कुछ संभव है। आज उनकी कहानी लाखों युवाओं के लिए प्रेरणा है कि गरीबी या भाषा कभी सफलता में बाधा नहीं बन सकती।

खिशात मावणारी कोंबडी!

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

हो, अगदी ही गोष्ट खरी आहे की जगात एक अशी पूर्ण वाढ झालेली कोंबडी असते की जी सहजपणे खिशात बसू शकते. या कोंबडीला पॉकेट साईज किंवा टॉय चिकनही म्हटले जाते. ही जगातील सगळ्यात लहान कोंबड्यांची जात आहे. यास कोंबडीचे नाव ‘किकिरिकी’ असे असून ही जगातील सर्वात लहान अतिशय लोकप्रिय अशा फॅन्सी कोंबड्यांच्या जातीपैकी एक आहे.

या कोंबड्यांचे मूळ नाव ‘मलेशियन सेरामा’ असे आहे. परंतु इंडोनेशिया, मलेशिया आणि काही आशियाई देशांमध्ये त्यांच्या आवाजांमुळे आणि लहानशा आकारामुळे त्यांना प्रेमाने ‘किकिरिकी’ किंवा ‘सेरामा’ म्हटले जाते.

अतिशय लहान आकार : पूर्ण वाढ झालेल्या किकिरिकी कोंबड्याचे वजन अवघे ३०० ते ५०० ग्रॅम पर्यंतच असते. (आपल्याकडील सामान्य कोंबड्यांचे वजन २ ते ३ किलो असते). या कोंबड्यांची उभे राहण्याची पद्धत अगदी एखाद्या सैनिकासारखी ऐटबाज असते. त्यांची छाती पुढच्या बाजूला खूप फुगलेली असते आणि मान मागे झुकलेली असते, ज्यामुळे त्या अतिशय देखण्या आणि ‘रुबाबदार’ दिसतात.

यांचे पंख जमिनीला टेकतील इतके खाली झुकलेले असतात, तर शेपटीची पिसे एकदम सरळ वर (९० अंशांत) उभारलेली असतात. किकिरिकी कोंबड्या अतिशय शांत, खेळकर आणि माणसाळणाऱ्या स्वभावाच्या असतात. त्यांना सहज हाताळता येते. त्यामुळे लहान मुलेही त्यांच्यासोबत खेळू शकतात. त्यांचा आकार लहान असल्यामुळे आणि त्या जास्त जागा व्यापत नसल्यामुळे अनेक लोक यांना थेट घरात किंवा बागेत पाळतात. यांचे कोंबडे जे बांग देतात त्यांचा आवाज खूप बारीक आणि ऐकायला गोड असतो. ज्यामुळे शेजाऱ्यांना कोणताही त्रास होत नाही.

या कोंबड्यांचा मुख्य उपयोग अंडी किंवा मांसासाठी न करता केवळ ‘शोभेचे पाळीव प्राणी’ म्हणूनच केला जातो. अनेक देशांमध्ये यांच्या सौंदर्याच्या स्पर्धा देखील भरविल्या जातात.

या कोंबड्या आकाराने लहान असल्यामुळे त्यांची अंडीही खूप लहान असतात. या वर्षाला साधारणपणे ५० ते ६० अंडी देतात. या खूप कमी प्रमाणात खाद्य खातात. सामान्य कोंबड्यांचे खाद्य, बारीक केलेले धान्य (बाजरी, गहू) आणि लहान किडे हे यांचे मुख्य अन्न आहे. सध्या भारतात, विशेषतः हौशी पक्षीप्रेमींमध्ये या किकिरिकी कोंबड्यांची मागणी मोठ्या प्रमाणावर वाढत आहे.

नाचता-नाचता चारशे जणांचा मृत्यू...

पाचशे वर्षापूर्वीच्या या घटनेचे रहस्य आजही सुटलेले नाही

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

जुलै १५१८ मध्ये स्ट्रासबर्गच्या रस्त्यावर Frau Troffea नावाची स्त्री अचानक नाचू लागली... आणि ती थांबलीच नाही. आता स्ट्रासबर्ग हे फ्रान्स देशातील अल्सास प्रदेशात आहे.

थरार ती जवळपास आठवडाभर सतत नाचत राहिली; शरीर थकले, पण पाय थांबले नाहीत. संसर्ग काही दिवसांत तिच्यासोबत ३० ते ४०

लोक नाचू लागले आणि ऑगस्टपर्यंत ही संख्या चारशेवर पोहोचली. उपाय डॉक्टरांनी याला गरम रक्ताचा परिणाम मानले आणि अधिक नाचल्याने त्रास कमी होईल, असा विचित्र सल्ला दिला. मंच शहर प्रशासनाने नाचणाऱ्यांसाठी स्टेज उभारले आणि संगीतकारांसह नर्तकांनाही बोलावले. आग संगीत सुरू होताच नाचणाऱ्यांचा वेग आणखी

वाढला आणि परिस्थिती अधिक भयानक झाली. मृत्यू अनेक लोक अतिश्रमाने कोसळले; काहींचा हृदयविकार किंवा झटक्याने मृत्यू झाल्याचे सांगितले जाते. श्राप त्या काळातील लोकांना वाटत होते की सेंट व्हायटसच्या श्रापामुळे लोकांना नाच थांबवता येत नाही. तणाव दुष्काळ, रोगराई आणि भीतीमुळे शहरात मानसिक ताण वाढला होता; यामुळे

सामूहिक हिस्टीरिया पसरला असावा. शेवट सप्टेंबरमध्ये नाचणाऱ्यांना पर्वतावरील मंदिरात नेण्यात आले आणि काही काळानंतर हा विचित्र प्रकार थांबला. रहस्य पाचशे वर्षांनंतरही हा प्रश्न कायम आहे; हे विषामुळे झाले, सामूहिक हिस्टीरिया होता की श्रद्धेचा परिणाम? इतिहास आजही शांत आहे.

शांत - चांगल्या झोपेसाठी चांगला पलंग नव्हे तर चांगली गादी आवश्यक आहे. सर्वोत्तम क्वालिटीच्या गादी साठी

एकमेव ४५ वर्षांचा समृद्ध अनुभव असलेले शोरूम

सीमा हॅण्डलूम हॉउस पारोला रोड, धुळे

॥ श्री हनुमंत कृपा ॥

एसके ज्वेलर्स

शाखा नं. 2

नवीन जागेत

916 दागिन्यांना मजुरी

4%

पासून

नगरपरिषद जवळ शॉपिंग कॉम्प्लेक्स स्टेशन रोड अमळनेर

भगवान शंकरांचा जन्म कसा झाला ?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

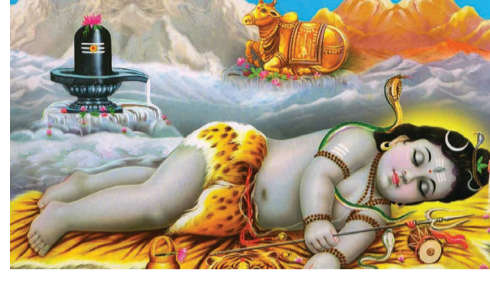
भगवान शंकर यांच्याबरोबर पत्नी माता पार्वती, पुत्र कार्तिकेय, श्रीगणेश आणि पुत्री अशोक सुंदरी यांच्याबाबत तर आपणास माहिती आहेच. पण हे माहिती आहे का की भगवान शंकर यांचे आई-वडील कोण आहेत आणि त्यांचा जन्म कसा झाला ? शिवपुराणात भगवान शंकर यांच्या जन्माबाबत उल्लेख आढळतो. तर जाणून घेऊया कोण आहेत भगवान शंकर यांचे आई-वडील.

देवीभगवत महापुराणात भगवान शंकर यांच्या आई-वडिलांचा उल्लेख आढळतो. एकदा नारदमुनींनी त्यांचे

काय होते त्यांच्या आई-वडिलांचे नाव ?

पिता ब्रह्मार्जुना विचारले, की कोणते विश्व कोणी निर्माण केले ? तसेच भगवान विष्णू, भगवान शंकर आणि तुमचे वडील कोण आहेत ? , असा प्रश्नही त्यांनी केला. नारदमुनींच्या प्रश्नांचे उत्तर देताना ब्रह्मार्जुनी त्रिदेव आणि त्यांच्या पालकांच्या जन्माविषयी सांगितले.

ब्रह्मा, विष्णू आणि महेश यांची उत्पत्ती देवी दुर्गा आणि शिवस्वरूप ब्रह्मा यांच्या संयोगातून झाली. म्हणजे

निसर्गाच्या रूपातील देवी दुर्गा ही आपल्या तिघांची माता आहे आणि ब्रह्मा म्हणजेच काल सदाशिव आपला पिता

आहे, असे ब्रह्मा यांनी नारदमुनींना सांगितले.

भगवान शंकर यांच्या आई-वडिलांबाबत आणखी एक उल्लेख आढळतो. त्यानुसार एकदा भगवान ब्रह्मा आणि विष्णू यांच्यात एका गोष्टीवरून भांडण झाले. तेव्हा ब्रह्मार्जुनी विष्णूंना म्हणतात, की मी तुझा पिता आहे. कारण ही सृष्टी माझ्यापासूनच उत्पन्न झाली आहे, मी प्रजापिता आहे. त्यावर भगवान विष्णू म्हणतात, की मी

तुमचा पिता आहे. कारण तुमचा जन्म माझ्या नाभी कमळापासून झाला आहे.

ब्रह्मा आणि विष्णू यांच्यातील हे भांडण ऐकून सदाशिव तेथे पोहोचले आणि म्हणाले, की पुत्रांनी, मी तुम्हाला जगाच्या उत्पत्तीचे आणि स्थितीचे कार्य दिले आहे. त्याचप्रमाणे मी शिव आणि रुद्राला विनाश आणि संहाराचे कार्य दिले आहे. मला पाच तोंडे आहेत - निराकार (अ), दुसरा उकार (उ), तिसरा मुख (म), चौथा बिंदू (.) आणि पाचवा ध्वनी (ध्वनी) प्रकट झाला आहे. या पाच तत्वांशी एकरूप होऊन 'ओम' जन्माला आला, जो माझा मुख्य मंत्र आहे.

भगवान शिव-पार्वती यांच्या आनंदी वैवाहिक जीवनातील १० गोष्टी

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

आदर्श वैवाहिक जीवन याबद्दल बोलायचे तर भगवान महादेव आणि प्रभू श्रीरामचंद्र यांची उत्कृष्ट उदाहरणे दिली जातात. भगवान शंकर आणि माता पार्वती यांच्यामधील सारे जीवन मानवी समाजाला प्रेरणा देणारे आहे. यासाठी की वैवाहिक जीवन असायला हवे तर ते भगवान शंकर-माता पार्वती यांच्यासारखे. चला तर मग जाणून घेऊया आनंदी वैवाहिक जीवनाबाबतच्या १० खास गोष्टी.

१) एकमेकांवर प्रेम करा :

राजा दक्ष यांच्या मुलीला दक्ष किंवा दाक्षणीला कैलासावर राहणाऱ्या वैरागी भगवान शिव यांच्याशी प्रेम झाले तर त्यांनी लग्न केले. पण तिच्या वडिलांना हे लग्न मान्य नव्हते. तिच्या वडिलांनी एकदा त्यांचा पतीचे अपमान केले तर ती आपला पतीचा झालेला अपमान सहन करू शकली नाही आणि आपल्या वडिलांच्याच यज्ञकुंडात उडी मारून स्वतःला भस्मसात केले. हे ऐकून भगवान शंकर खूप दुःखी आणि क्रोधित झाले आणि त्यांनी वीरभद्राला पाठवून राजा दक्षाकडे नासधूस करविली. वीरभद्राने राजा दक्षाची मान कापून शिवाच्या समोर ठेवली. भगवान शंकर यांचा राग नंतर दुःखात बदलला. ते आपल्या पत्नीच्या मृतदेहाला घेऊन साऱ्या जगात हिंडत होते. ज्या-ज्या स्थळी आई सतीचे अवयव किंवा दागिने पडले त्या-त्या स्थळी शक्तिपीठे स्थापित झाली. यानंतर भगवान शंकर अनंत काळासाठी समाधिस्थ झाले.

२) विधिवत लग्न :

भगवान शंकर आणि माता पार्वती यांचे एकमेकांवर प्रेम होते. पण त्यांनी कधीही गंधर्व विवाह किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारचे लग्न केले नाही. त्यांनी समाजात चाललेले वैदिक पद्धतीनेच लग्न केले होते. प्रथमच त्यांचे लग्न आई सतीशी ब्राह्मणी विधिवत लावून दिले होते आणि दुसऱ्या वेळी आई सतीच्या पार्वतीच्या रूपात दुसरे लग्न देखील सर्वांच्या संमतीने विधिवत झाले होते. एक आदर्श वैवाहिक जीवनात सामाजिक प्रथा आणि परिवाराची संमती देखील आवश्यक असते.

३) जन्मो-जन्माची साथ :

आई सतीने जेव्हा दुसरा जन्म हिमवान यांच्याकडे पार्वतीच्या रूपात घेतला तेव्हा तिने भगवान शंकर यांच्या प्राप्तीसाठी कठीण तपश्चर्या आणि उपवास केले. यावेळी तारकासुराची दहशत होती. त्याचा संहार भगवान शंकर यांचा मुलगाच करेल असे त्याला वरदान होते. पण भगवान शंकर तर तपश्चर्येमध्ये लीन होते. अशावेळी देवांनी भगवान शंकर यांचे लग्न माता पार्वतीसह करण्याची योजना आखली. त्यासाठी कामदेवांना त्यांची तपश्चर्या खंड करण्यासाठी पाठविले. कामदेवाने तपश्चर्या खंडित तर केली. पण स्वतः भस्मसात झाले. नंतर भगवान शंकर यांनी माता पार्वतीसोबत लग्न केले. या लग्नात शंकरजी वरात घेऊन माता पार्वतीकडे गेले. या कथेचे वर्णन पुराणांमध्ये आढळते. भगवान शंकर यांना विश्वास असे की सती पार्वतीच्या रूपात परत येईल तर पार्वतीने देखील शंकरजींच्या प्राप्तीसाठी तपश्चर्यांच्या रूपात समर्पणाचे एक उत्तम उदाहरण दिले आहे.

४) एक पत्नी व्रत :

भगवान शंकर आणि माता पार्वती यांनी एकमेकांशिवाय दुसऱ्या कोणालाही आपले जीवन संगिनी बनविले नाही. भगवान शंकरांची पहिली पत्नी सतीनेच माता पार्वतीच्या रूपात जन्म घेतले आणि त्यांनाच उमा, उर्मि, काळी म्हणतात. गोष्ट मग जगाच्या निर्मितीची असो किंवा त्याला चालविण्याची किंवा कुटुंबाचा गाडा चालविण्याची असो. पुरुष आणि निसर्गाने समान रूपाने योगदान देणे गरजेचे आहे.

५) आदर्श गृहस्थ जीवन :

सांसारिक दृष्टिकोनातून शिव-पार्वती आणि शिव कुटुंब हे गृहस्थ जीवनाचे आदर्श आहेत. पती-पत्नीमधील संबंधात प्रेम, समर्पण आणि जिवाड्याचे उत्तम उदाहरण सादर करून त्यांनी आपल्या मुलांना देखील आदर्श बनविले आणि एक पूर्ण कौटुंबिक जीवन आणि त्यांचा जबाबदाऱ्यांचे निर्वाह केले.

६) पत्नीला देखील ब्रह्मज्ञान दिले :

भगवान शंकर यांनी जेव्हा ब्रह्मज्ञान प्राप्त केली तेव्हा त्यांनी आपल्या पत्नी पार्वतीस हे ज्ञान कसे मिळविता येईल हे सांगितले होते. अमरनाथाच्या गुहेत त्यांनी माता पार्वती यांना अमर ज्ञान दिले. जेणे करून माता पार्वती देखील जन्म-मरणाच्या चक्रातून मुक्त होऊन कायमस्वरूपी त्यांची अर्धांगिनी बनून राहिली.

७) एकमेकांसाठी आदरभाव :

वैवाहिक जीवनात एकमेकांमध्ये सुसंवाद, प्रेमाव्यतिरिक्त एकमेकांसाठी आदर असणे गरजेचे आहे. हे नसेल तर वैवाहिक जीवनात मतभेद होतात. भगवान शंकर यांच्या मनात माता पार्वती आणि पार्वतीच्या मनात भगवान शंकर यांच्यासाठी जी प्रेम आणि आदराची भावना आहे ती आदर्शगण्य आहे. यापासून प्रत्येक जोडप्याला शिकवणे मिळते. याची अनेक उदाहरणे पुराणात आहेत की माता पार्वती यांनी भगवान शंकर यांच्या सन्मानासाठी सर्व काही सोडले. तर शंकरजींनी देखील माता पार्वतीच्या प्रेम आणि सन्मानासाठी सर्व काही केले. वैवाहिक जीवनात जर पती-पत्नी एकमेकांचे सन्मान करत नाहीत,

त्यांच्या सन्मानाचे रक्षण करत नाही तर ते वैवाहिक जीवन पुढे जाऊन अपयशी होते.

८) योगी बनले गृहस्थ :

भगवान शिव हे एक महान योगी होते आणि ते नेहमीच समाधी आणि ध्यानात मग्न असायचे. पण हे माता पार्वतीचे प्रेमच असे, की ज्यामुळे योगी एक गृहस्थ झाले. गृहस्थाचे योगी असणे आवश्यक आहे तेव्हाच तो किंवा ती यशस्वी वैवाहिक जीवन जगू शकतो. भगवान शंकर यांच्याबरोबर उलटी गंगा वाहिली. बरेच लोक असेही असतात, की जे लग्नानंतर वयाच्या अर्शा टप्प्यावर जाऊन वैरागी बनतात आणि संन्यास घेऊन आपल्या पत्नीला सोडतात. पण भगवान शंकर तर आधीपासूनच योगी किंवा संन्यासी किंवा वैरागी होते. हे तर माता पार्वतीचे तप होते जे योगी गृहस्थ बनले. असे देखील म्हणता येईल, की माता पार्वती देखील जोगिणी होत्या. पत्नीसह सातजन्माचे वचन घेतले असतील तर मग आपण या जन्मातच संन्यास घेण्यासाठी सोडून कसे जाऊ शकता ? भगवान शंकर यांनी हे सर्वांत मोठे उदाहरण दिले होते.

९) त्यागाची प्रतिपूर्ती :

भगवान शंकर आणि पार्वती ज्याप्रकारे एकमेकांसाठी निष्ठवान आणि त्यागी आहेत त्याचप्रमाणे निष्ठवान आणि त्यागाची भावना प्रभू श्रीरामचंद्र आणि माता सीता यांनी देखील पत्करली. माता पार्वती यांचे शिवमय होणे आणि भगवान शंकरांचे पार्वतीमध्ये लुप्त होण्याच्या या प्रेमांमुळे त्यांना अर्धनारीश्वर देखील म्हणतात.

१०) नेहमीच एकत्र राहणे आणि गोष्टी

सामायिक करणे : पुराणकार म्हणतात, की एका बाईने केवळ आपल्या वडील, भाऊ, पती, मुला, मुलीच्या घरात रात्रीच राहावे. इतर कुठेही रात्री थांबवायचे असल्यास सोबतीला वडील, भाऊ, मुलगा, मुलगी किंवा पती असणे गरजेचे आहे. ही तर एका सामान्य माणसाची गोष्ट आहे. पण माता पार्वती आणि भगवान शंकर तर अर्धनारीश्वर आहेत. त्यांची सोबत तर नेहमीच आहे आणि असणारच.

महाकाल की उजैन नगरी

प्रतिष्ठित व्यक्ती रात्री मुक्काम का टाळतात ?

श्रद्धा, परंपरा आणि इतिहासाच्या संगमातून उलगडणारे रहस्य

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

उजैन हे भारतातील केवळ प्राचीन शहर नाही, तर काल, अध्यात्म, ज्योतिष, तंत्रसाधना आणि मोक्षपरंपरेचे केंद्र मानले जाते. महाकालेश्वर ज्योतिर्लिंगामुळे या नगरीला 'महाकालाची नगरी' अशी ओळख प्राप्त झाली आहे. गेल्या अनेक दशकांपासून एक विशेष समज समाजात प्रचलित आहे. देशातील मुख्यमंत्री, मोठे उद्योगपती, राजकारणी किंवा प्रभावशाली व्यक्ती उजैनमध्ये रात्री मुक्काम टाळतात. ही केवळ अंधश्रद्धा आहे का ? की त्यामागे काही सांस्कृतिक, आध्यात्मिक आणि ऐतिहासिक कारणे आहेत ?

उजैनचा राजा महाकाल परंपरेचा केंद्रबिंदू

उजैनविषयी सर्वांत प्रचलित मान्यता अशी आहे, की या नगरीचा खरा अधिपती कोणताही राजा, मुख्यमंत्री किंवा सत्ताधीश नसून स्वतः महाकाल आहेत. त्यामुळे सत्तेच्या शिखरावर असलेल्या व्यक्तींनी येथे रात्र न घालवणे

ही एक पारंपरिक मर्यादा मानली गेली. अनेक राजकीय नेते उजैन भेटीनंतर इंदूर किंवा इतरत्र मुक्काम करतात, अशी चर्चा चारंवार समोर येते. लोकमान्यतेनुसार महाकालाच्या नगरीत दुसरा कोणी राजा म्हणून राहू नये, ही भावना प्राचीन काळापासून समाजमानात रुजलेली आहे. त्यामुळे हे एक धार्मिक-सांस्कृतिक संकेत बनले.

शास्त्रीय कारण आहे का ?

या विषयाकडे वैज्ञानिक दृष्टिकोनातून पाहिले असता कोणतेही ठोस 'वैज्ञानिक पुरावे' उपलब्ध नाहीत की उजैनमध्ये मुक्काम केल्याने अनिष्ट घडते. मात्र काही वैशिष्ट्ये लक्षात घेण्यासारखी आहेत.

१) उजैन : प्राचीन

उजैनमध्ये साधना, तंत्र आणि मोक्षधारणा अधिक प्रभावी मानल्या जातात.

आध्यात्मिक आणि तांत्रिक दृष्टिकोन

१) भस्म आरती
महाकाल मंदिरातील प्रसिद्ध 'भस्म आरती' ही उजैनची सर्वांत अनोखी परंपरा मानली जाते. पूर्वी चित्तेच्या भस्माने आरती होत असल्याची मान्यता आहे. आजही ती मृत्यूचे स्मरण आणि वैराग्याचे प्रतीक मानली जाते. उजैनमधील चक्रतीर्थ स्मशान हे भारतातील 'तीर्थ' मानले गेलेले दुर्मिळ स्मशानस्थळ आहे. येथे मृत्यूला भय नव्हे तर मोक्षाचा मार्ग मानले जाते.

२) कालभैरव आणि तांत्रिक ऊर्जा

कालभैरव मंदिर हे उजैनचे आणखी एक रहस्यमय केंद्र आहे. कालभैरव हे शिवाचे उग्र रूप मानले जाते. येथे मद्य अर्पण करण्याची परंपरा देशभर चर्चेचा विषय राहिली आहे. त्यामुळे उजैन केवळ भक्तीचे नव्हे तर तांत्रिक साधनेचेही प्रमुख केंद्र राहिले.

उजैनची अद्वितीय आध्यात्मिक वैशिष्ट्ये

समपुरीपैकी एक नगरी. उजैन ही हिंदू धर्मातील सात मोक्षदायिनी नगरीपैकी एक आहे.

सिंहस्थ कुंभ

सिंहस्थ कुंभमेळ दर १२ वर्षांनी येथे भरतो. जगभरातील साधू-संत, अखाडे आणि कोट्यवधी भाविक येथे येतात.

मंगलनाथ मंदिर

मंगलनाथ मंदिर हे श्री मंगळग्रह देवतेचे जन्मस्थान मानले जाते. ज्योतिष आणि ग्रहशांतीसाठी याचे विशेष महत्त्व आहे.

ग्रामदेवी आणि शक्तीपरंपरा

उजैनमध्ये २४ खांबा माता मंदिरासह अनेक शक्तिपीठे आहेत. शहराचे रक्षण करणाऱ्या देवता म्हणून त्यांना मान दिला जातो.

समाजमानसातील भीती की श्रद्धा ?

अनेकदा एखाद्या नेत्याच्या किंवा उद्योगपतीच्या जीवनात अडचणी आल्यास त्याचा संबंध उजैन मुक्कामाशी जोडला जातो.

मात्र, हे वस्तुनिष्ठ सत्य नसून लोकश्रद्धा आणि योगायोगावर आधारित कथन असल्याचे तज्ज्ञ सांगतात.

धर्मतज्ज्ञांच्या मते उजैनची ऊर्जा ही 'अहंकार विसर्जित करणारी' मानली जाते. त्यामुळे येथे येणाऱ्या व्यक्तीला सत्ता, वैभव आणि प्रतिष्ठेपेक्षा अध्यात्माची जाणीव अधिक प्रकर्षाने होते. उजैनमध्ये प्रतिष्ठित व्यक्ती मुक्काम टाळतात, यामागे कोणतेही अधिकृत नियम किंवा वैज्ञानिक सिद्धांत नाहीत. मात्र हजारो वर्षांच्या परंपरा, महाकालावरील अद्वय श्रद्धा, तांत्रिक साधना, कालतत्त्व आणि मोक्षसंस्कृती यामुळे ही धारणा समाजात दृढ झाली आहे.

उजैन हे शहर केवळ मंदिरांचे नाही, तर भारतीय अध्यात्माच्या गूढ परंपरेचे जीवंत प्रतीक आहे. येथे विज्ञान, ज्योतिष, तत्त्वज्ञान, मृत्यू, मोक्ष आणि श्रद्धा यांचा अद्भुत संगम अनुभवायला मिळतो. म्हणूनच उजैन आजही रहस्यमय, प्रभावी आणि अतुलनीय मानले जाते.

भगवान शिव यांची तीन प्रचलित नावे आणि त्यांचा अर्थ

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

भगवान शिव यांची तीन प्रचलित नावे आहेत. त्यांचा अर्थ जाणून घेऊया.

महादेव

परिपूर्ण होण्यासाठी भगवान शिव यांची उपासना केली जाते. भगवान शिव म्हणजे परिपूर्ण पावित्र्य आणि ज्ञान. म्हणूनच भगवान शिव यांची पूजा-आराधना केल्याने अनेक व्रतांचे फळ प्राप्त होतात तसेच सर्व मनोकामना पूर्ण होतात, असे मानले गेले आहे.

कर्पूरगौर

भगवान शिव यांचा रंग कर्पूरासारखा म्हणजेच कापरासारखा पांढरा आहे. म्हणून त्याला 'कर्पूरगौर' असे म्हणतात. मूळ पांढऱ्या रंगातील स्पंदने साधकाला सहन होणार नाहीत म्हणून राखाडी रंगाचे आवरण शिव यांच्या शरिरावर असते. हे राखाडी रंगाचे आवरण म्हणजे चिंताभस्म असते. भगवान शिव यांना रोज नवीन चिंताभस्म लागते.

त्रिनेत्र

भगवान शिव यांच्या कपाळावर भुवयांमध्ये जरा वर ऊर्ध्व नेत्र म्हणजे तिसरा डोळा आहे. हा डोळा तेजतत्त्वाचे प्रतीक आहे. भगवान शंकर त्रिनेत्र आहेत, म्हणजे तो भूतकाळ, वर्तमानकाळ आणि भविष्यकाळ या त्रिकाळातील घटना पाहू शकतो. असे मानले जाते, की जर भगवान शिव यांचा तिसरा डोळा उघडला तर समोरचे सर्व काही राख होत असे.

